

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219203674
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2219203674.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. Z., nar. XX.X.XXXX, zastúpený poručníkom T. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom U., V. Z. XXX/XX, zastúpený JUDr. Ladislavom Bohunickým, advokátom, so sídlom Dunajská Streda, Korzo Bélu Bartóka 5119/14F a kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda o schválenie právneho úkonu v mene maloletého, o odvolaní poručníka proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 5. decembra 2019, č.k. 10P/55/2019-18, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že schvaľuje právny úkon kolízneho opatrovníka, ktorým dňa 24.9.2019 v mene maloletého Y. Z., nar. XX.X.XXXX odmietol dedičstvo v dedičskom konaní po poručiteľke R. Z., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, vedenom na Notárskom úrade JUDr. Juraja Šikutu, sp. zn. 6D/60/2018, Dnot 110/2018.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním neschválil v mene maloletého Y. dedičskú dohodu čo do odmietnutia dedičstva po nebohej poručiteľke R. Z., zomr. XX.X.XXXX, u súdneho komisára JUDr. R. U. dňa 24.9.2019, sp. zn. 6D/60/2018, Dnot 110/2018 a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že na návrh súdneho komisára JUDr. R. U. začal súd konanie o schválenie právneho úkonu dedičskej dohody o odmietnutí dedičstva v mene maloletého Y. po nebohej poručiteľke R. Z., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX. Súdny komisár v žiadosti o schválenie dedičskej dohody uzatvorenej dňa 24.9.2019 uviedol, že zákonnou zástupkyňou maloletého dediča je poručník T. Y., ktorý uviedol, že na dedičskom konaní bol prejednaný všetok majetok poručiteľky, čo sa týka firiem, ročné uzávierky z predmetných firiem boli do spisu založené až dodatočne, poukazujúc na ich obsah žiada schváliť dedičskú dohodu čo do odmietnutia dedičstva v mene maloletého dediča. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 119, § 160 ods. 1 a 2, § 197, § 200 ods. 1, § 35, § 36, § 37 CMP. Z výsledkov dokazovania mal za preukázané poukazujúc hlavne na obsah dedičského spisu 6D/60/2018, že predmetom dedičstva po nebohej poručiteľke sú aktíva a pasíva, a to aktíva nehnuteľnosť na LV č. XXXX v k. ú. H. L., byt č. XX, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a prislúchajúci spoluvlastnícky podiel na pozemku v hodnote ku dňu smrti poručiteľky vo výške 36.000 eur, nákladný prives NORTHTRAIL s EVČ DS389YL v hodnote 1.000 eur a pohľadávky poručiteľky voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. 56,07 eur, S. I. F., a.s. 477,10 eur, 692,50 eur pohľadávka voči T. L. L., a. s. 1.933 eur, obchodný podiel v obchodnej spoločnosti FORZA-FIT, s.r.o. 1 euro, obchodný podiel v spoločnosti JOSTAV, s.r.o. vo výške 0 eur, obchodný podiel spoločnosti PEPAK, s.r.o. v hodnote 0 eur, obchodný podiel v spoločnosti Športhotel Čertovica, s.r.o. v hodnote 0 eur, pohľadávka S. I. F., a.s. z titulu zmluvy o úvere ku dňu smrti vo

výške 151.379,74 eur, pohľadávka Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 22.344,75 eur, pohľadávka T. stavebnej sporiteľni, a.s. titulom medziúveru vo výške 30.360 eur, náklady spojené s pohrebom 750,90 eur, pohľadávka E. L. z titulu preddavku kúpnej ceny za byt vo výške 10.438,43 eur. Súdny komisár tak zistil, že všeobecná hodnota majetku je vo výške 40.159,67 eur, výška dlhov 215.273,82 eur a výška predĺženého dedičstva mínus 175.144,15 eur. Kolízna opatrovníčka, ktorá zastupovala maloletého v konaní, vyhlásila, že dedičstvo v mene maloletého odmieta. Súd poukázal na skutočnosť, že kolízna opatrovníčka odmietla dedičstvo v mene maloletého z dôvodu, že podľa zistenia súdneho komisára dedičstvo po nebohej poručiteľke je predĺžené. Pri zisťovaní majetku a dlhov poručiteľa sa aplikuje ust. § 190 CSP o informačnej povinnosti tretích osôb. Dedičský súd sa pri zisťovaní majetku a dlhov riadi všeobecnými pravidlami dokazovania v mimosporovom konaní. Je povinný zistiť skutočný stav vecí, pričom nie je limitovaný dôkaznými návrhmi účastníkov konania. Postup súdneho komisára v danom prípade nebol správny, nakoľko čo do aktív nebohej poručiteľky hlavne čo do zistenia majetku obchodných spoločností FORZA FIT, s.r.o. Dunajská Streda, JOSTAV, s.r.o. Dunajská Streda, PEPAK, s.r.o. Komárno a Športhotel Čertovica, s.r.o. Vyšná Boca, nepostupoval podľa § 190 CSP, ako aj podľa § 35-37 CMP. Z úradného záznamu súdneho komisára v dedičskom spise, č.l. 228 týkajúceho sa zistenia majetku obchodných spoločností je mailová správa od akciovej spoločnosti CORPORA, a.s. znalecká organizácia s textom: „účtovné závierky uspôsobili tak, že spoločnosti sú bezhodnotné, ale vysvetlím“. Súd tak dospel k názoru, že v danom prípade zo strany súdneho komisára by bolo nutné vyžiadať aspoň odborné vyjadrenia, čo sa týka predmetných obchodných spoločností, čo notár neurobil, a preto nezistil správne všeobecnú a čistú hodnotu dedičstva. Súd prvej inštancie preto odmietnutie dedičstva opatrovníčkou maloletého dediča z dôvodu, že dedičstvo je predĺžené neschválil. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie poručník maloletého. Uviedol, že súd začal konanie o schválenie právneho úkonu urobeného za maloletého, a to odmietnutie dedičstva v mene maloletého na návrh súdneho komisára. Kolízny opatrovník navrhol, aby súd právny úkon maloletého schválil s poukazom na to, že dedičstvo je predĺžené. Súd prvej inštancie mal za preukázané aktíva a pasíva, ktoré tvoria predmet dedičstva, pričom výška predĺženého dedičstva je mínus 175.144,15 eur. Má za to, že súdny komisár dostatočne zistil majetok a dlhy poručiteľky, ich súpis vykonal správne. Obchodné podiely poručiteľky v predmetných spoločnostiach sú bezhodnotné. Súdny komisár k takémuto záveru dospel na základe vyjadrenia spoločnosti CORPORA, a.s. Bratislava, ktorá je znaleckou organizáciou, vykonáva znaleckú činnosť, forenznú expertízu v odbore ekonomika a riadenie podnikov, oceňovanie a hodnotenie podnikov. Súd sa v rozsudku zaoberal iba touto uvedenou časťou dedičstva, obchodnými podielmi. Ďalšie skutočnosti a okolnosti týkajúce sa dedičstva akoby neskúmal. Neskúmal aktíva a pasíva v celosti a ich vzájomnej súvislosti. Treba tu poznamenať, že tri zo štyroch spoločností, v ktorých mala poručiteľka obchodné podiely, figurovala ako jediná konateľka a tak momentálne nie je tu žiadna osoba, ktorá by ich mohla riadiť. Maloletý konateľom v obchodnej spoločnosti byť nemôže. Je presvedčený o tom, že súdny komisár zadovážil všetky potrebné a relevantné dôkazy za účelom zistenia úplnej hodnoty dedičstva. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že schváli právny úkon odmietnutie dedičstva v mene maloletého Y. po nebohej poručiteľke R. Z., zomr. XX.X.XXXX, alebo alternatívne rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na nové konanie.

3. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súdny komisár určil všeobecnú hodnotu majetku, výšku dlhov, čistú hodnotu dedičstva a tiež výšku jeho predĺženia. V mene maloletého toto dedičstvo úrad ako kolízny opatrovník odmietol a na základe tohto súpisu navrhol, aby súd právny úkon v mene maloletého o odmietnutie dedičstva schválil, keďže dedičstvo je predĺžené, pričom výška predĺženia činila sumu 175.144,15 eur. Úrad nedokáže posúdiť, či bol postup súdneho komisára pri zisťovaní majetku poručiteľky správny, pri rozhodovaní o odmietnutí dedičstva vychádzal z predloženého súpisu majetku, na základe ktorého dedičstvo odmietol. S poukazom na uvedené ponecháva rozhodnutie o odvolaní na úvahu súdu.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 7 ods. 1 CMP a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zmeniť.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10P/55/2019 je schválenie právneho úkonu kolízneho opatrovníka za maloletého Y. Z., nar. XX.X.XXXX, a to odmietnutie dedičstva v dedičskom konaní po poručiťke R. Z., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 6D/60/2018, Dnot 110/2018, spisanej do zápisnice súdnym komisárom JUDr. R. U. dňa 24.9.2019.

6. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd neschválil právny úkon kolízneho opatrovníka urobený za maloletého, a to odmietnutie dedičstva.

7. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že maloletý Y. Z., nar. XX.X.XXXX, sa narodil z mimomanželského vzťahu matky R. Z., nar. XX.XX.XXXX a otca A. W., nar. XX.X.XXXX. Matka maloletého dňa 30.4.2018 zomrela. Keďže otec maloletého v čase smrti matky maloletého sa nachádzal vo výkone väzby v ÚVV Banská Bystrica, rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 1.4.2019, č.k. 12P/34/2018-93 bol maloletý Y. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke R. Z., nar. X.X.XXXX, starej matke. Súd zároveň pozastavil výkon rodičovských práv a povinností mimo vyživovacej povinnosti otcovi maloletého Y. a za poručníka maloletému Y. ustanovil T. Y., nar. XX.X.XXXX (krstný otec maloletého), ktorý je povinný a oprávnený zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok nad rámec bežných vecí a dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti o neho. Z obsahu dedičského spisu po zomrelej matke maloletého R. Z. odvolací súd zistil, že Okresný súd Dunajská Streda poveril vykonaním konania o dedičstve po poručiťke notára JUDr. Juraja Šikutu, dedičské konanie sa vedie pod sp. zn. 6D/60/2018, Dnot 110/2018. Zo zápisnice o pojednávaní konanom dňa 24.9.2019 v notárskej kancelárii notára JUDr. Juraja Šikutu odvolací súd zistil, že jediným dedičom zo zákona v 1. dedičskej skupine po poručiťke je maloletý Y. Z., nar. XX.X.XXXX. Súdny komisár oboznámil účastníkov dedičského konania so zistenými skutočnosťami a to, že v súčinnosti so znaleckou organizáciou CORPORA, a.s. Bratislava zisťoval hodnoty obchodných spoločností, pričom ich hodnota je nulová. Ďalej oboznámil prihlásené pohľadávky do dedičstva na základe údajov účastníkov predbežného vyšetrenia o listinných dôkazoch, zostavil súpis majetku a dlhov poručiťky tak, že aktívami boli nehnuteľnosti v k.ú. H. L. zapísané na LV č. XXXX, byt č. XX, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemkom spolu v hodnote 36.000 eur, nákladný prívies NORTHTRAIL s EVČ DS389YL v hodnote 1.000 eur a pohľadávky poručiťky voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., štyri pohľadávky poručiťky voči S. I. F., a.s., pohľadávka poručiťky voči T. L. L., a.s., obchodné podiely na obchodnej spoločnosti FORZA-FIT, s.r.o., JOSTAV, s.r.o., PEPAK, s.r.o., Športhotel Čertovica, s.r.o., pričom obchodné podiely boli určené v celkovej hodnote 1 euro. Ďalej notár zistil dlhy poručiťky, teda pasíva, a to pohľadávka Československej obchodnej banky, a.s., Štátneho fondu rozvoja bývania a Prvej stavebnej sporiteľni, náklady spojené s pohrebom a pohľadávka p. E. L., spolu v hodnote 215.273,82 eur. Všeobecnú hodnotu majetku určil sumou 40.159,67 eur, takže výška predĺženého dedičstva je mínus 175.114,15 eur. Prítomná zástupkyňa kolízneho opatrovníka maloletého Y. po takomto vyčíslení všeobecnej hodnoty majetku a výšky dlhov vyhlásila, že dedičstvo po poručiťkovi v mene maloletého Y. odmieta. Následne bola vec predložená súdu za účelom schválenia právneho úkonu, a to odmietnutia dedičstva v mene maloletého. Z obsahu dedičského spisu ešte vyplynulo, že súdny komisár pri určovaní výšky dedičstva okrem toho, že konzultoval hodnotu obchodných podielov poručiťky v spoločnostiach organizáciou CORPORA, a.s., ktorá uviedla, že účtovné závierky uspôsobili tak, že spoločnosti sú bezhodnotné, zadovážil si aj účtovné závierky jednotlivých spoločností, ktoré boli doručené Daňovému úradu Trnava a tiež spoločenské zmluvy o založení jednotlivých spoločností.

8. Podľa § 160 CMP, ak je v súvislosti s konaním o dedičstve potrebné schváliť právny úkon maloletého dediča súdom, je na schválenie právneho úkonu príslušný súd konajúci o dedičstve (ods. 1). Ak je maloletý dedič účastníkom dohody podliehajúcej schváleniu súdom, môže rozhodnúť súd o schválení právneho úkonu maloletého dediča a o schválení dohody jedným uznesením (ods. 2).

9. Podľa § 119 CMP, právny úkon, ktorý urobil zákonný zástupca za maloletého, súd schváli, ak je to v záujme maloletého.

10. Súd sa pri rozhodovaní o schválení právneho úkonu, ktorý urobil zákonný zástupca za maloletého (rodič, majetkový opatrovník alebo poručník), bude spravovať v záujme maloletého dieťaťa

ako určujúcim kritériom. Záujem maloletého dieťaťa sa posudzuje v každom konkrétnom prípade individuálne.

11. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam odvolací súd dospel k záveru, že právny úkon odmietnutia dedičstva urobený za maloletého opatrovníčkou je v záujme maloletého, pretože dedičstvo po poručiťelke je predĺžené, keď pasíva vysoko prevyšujú aktíva, a to o sumu 175.114,15 eur. Súdny komisár dostatočným spôsobom zistil hodnotu obchodného podielu v spoločnostiach, v ktorých figurovala poručiťelka ako spoločníčka a zároveň aj konateľka, a to tak spoločenskými zmluvami jednotlivých spoločností, ako aj účtovnými závierkami jednotlivých spoločností, ktoré boli doručené Daňovému úradu Trnava, z ktorých jednoznačne vyplýva, že hodnota obchodných podielov na jednotlivých obchodných spoločnostiach je nulová. Zo žiadnych listinných dôkazov nevyplýva, resp. nebol preukázaný opak ohľadne hodnoty obchodných podielov, takže je smerodajné to, čo je uvedené v účtovných uzávierkach doručených daňovému úradu. Takže odvolací súd dospel k záveru, že nie je v záujme maloletého, aby nadobudol predĺžené dedičstvo.

12. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 388 CSP zmenil tak, že právny úkon urobený v mene maloletého, a to odmietnutie dedičstva schválil.

13. O nároku na náhradu trov tohto konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 CSP za použitia ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

14. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).